

Lag om ändring i körkortslagen (1998:488);

utfärdad den 16 mars 2009.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)
dels att 9 kap. 1 § ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 1, 3–5, 11 och 14 §§, 3 kap. 1, 4, 5, 17 och
18 §§, 4 kap. 1, 2 och 5–7 §§, 5 kap. 2 §, 6 kap. 3 och 4 §§, 7 kap. 1 §, 8 kap.
2 och 3 §§, 9 kap. 2–4 §§, rubriken till 3 kap. samt rubriken närmast före
2 kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 2 kap. 5 a §, 3 kap.
19–21 §§ och 5 kap. 2 a §, samt närmast före 3 kap. 19 § en ny rubrik av följande lydelse.

1 kap.

1 §² Denna lag innehåller bestämmelser om

1. behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap,
2. handlingar som ger sådan behörighet, nämligen körkort, traktorkort och förarbevis,
3. körkortstillstånd, varmed avses ett beslut om att sökanden uppfyller medicinska och personliga krav för att körkort eller traktorkort ska få utfärdas,
4. körkortshavare, varmed avses den som har körkortstillstånd eller körkort,
5. innehavare av förarbevis, varmed avses den som har förarbevis för moped klass II, snöskoter eller terränghjuling.

Bestämmelser om behörighet att köra vissa fordon i yrkesmässig trafik finns i yrkestrafiklagen (1998:490).

2 kap.

Behörighetskrav

1 § Personbil, lastbil, buss, motorcykel, moped klass I, terrängvagn och motorredskap klass I får köras endast av den som har ett gällande körkort för

¹ Prop. 2008/09:60, bet. 2008/09:TU8, rskr. 2008/09:179, bet 2008/09:TU16, rskr. 2008/09:191.

² Senaste lydelse 2001:571.

fordonet. Har släpfordon kopplats till en bil ska föraren ha körkortsbehörighet även för släpfordonet.

3 §³ Moped klass II får köras endast av den som har körkort, traktorkort eller förarbevis för moped klass II.

Snöskoter får köras endast av den som har förarbevis för snöskoter.

Terränghjuling får köras endast av den som har förarbevis för terränghjuling.

4 §⁴ För övningskörning med fordon som avses i 1 och 3 §§ gäller bestämmelserna i 4 kap.

5 § Förarbehörighet enligt 1 § anges i körkort med beteckningarna

A för motorcykel

A1 för lätt motorcykel

AM för moped klass I

B för

1. personbil med totalvikt av högst 3,5 ton och lätt lastbil samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådana bilar,

2. terrängvagn, och

3. motorredskap klass I

C för tung lastbil och personbil med totalvikt över 3,5 ton samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådana bilar

D för buss och enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till buss

E för släpfordon, oavsett vikt och antal.

5 a § Förarbehörigheterna A, A1 och B ger även rätt att köra moped klass I.

11 §⁵ Inom garage-, verkstads- eller bensinstationsområde får den som har ett körkort med behörigheten B köra personbil oavsett totalvikt samt lastbil och buss, med eller utan släpfordon men utan last eller passagerare.

Om ett särskilt medgivande lämnats får den som har fått ett körkort med behörigheten B återkallat, med de begränsningar som anges i första stycket, köra fordon som anges där samt mopeder. Ett medgivande får lämnas för högst tre år.

14 § Ett bevis att körkort eller förarbevis utfärdats gäller som körkort respektive förarbevis till dess körkortet respektive förarbeviset lämnats ut eller rätten att få ut körkortet respektive förarbeviset förfallit.

³ Senaste lydelse 1999:878.

⁴ Senaste lydelse 1999:878.

⁵ Senaste lydelse 2003:216.

3 kap. Utfärdande och giltighet av körkort, traktorkort och förarbevis

SFS 2009:189

1 §⁶ Körkort får utfärdas för den som

1. har körkortstillstånd,
2. är permanent bosatt i Sverige eller har studerat här i minst sex månader,
3. har fyllt
 - a) 15 år för behörigheten AM,
 - b) 16 år för behörigheten A1,
 - c) 18 år för behörigheterna A, B, C och E,
 - d) 21 år för behörigheten D, och
4. har avlagt godkänt förarprov.

Körkort får dock inte utfärdas för den som har ett körkort som är utfärdat i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Har ett körkort blivit ogiltigt av anledning som avses i 12 § eller 13 § första stycket 1 eller sista stycket får ett nytt körkort utfärdas utan att förarprov avlagts, om den sökande efter det att körkortet blivit ogiltigt har meddelats körkortstillstånd för de behörigheter som upphört att gälla. För utfärdande av körkort efter återkallelse gäller bestämmelserna i 5 kap.

4 §⁷ Förarprovet består för behörigheten AM av ett kunskapsprov och för övriga behörigheter av ett kunskapsprov och ett körprov. Förarprov får inte avläggas om spårvid löper.

Kunskapsprov får avläggas endast av den som uppfyller kraven i 1 § första stycket 1 och 3. För behörigheten AM krävs dessutom att sökanden uppfyller kravet i 1 § första stycket 2 och har gått igenom utbildning för moped klass I enligt lagen (2009:121) om utbildning till förare av mopeder, snöskotrar och terränghjulingar.

Kunskapsprov behöver dock inte avläggas för behörigheten A av den som redan har ett körkort med behörigheten A1.

Körprov får avläggas endast av den som uppfyller kraven i 1 § första stycket 1–3.

5 § Sökanden ska godkännas i förarprovet, om det visar att han eller hon

1. för förarbehörigheten AM, har de kunskaper som från trafiksäkerhetssynpunkt bör krävas för denna behörighet, och
2. för övriga förarbehörigheter, har de kunskaper och den förmåga samt uppvisar det beteende som från trafiksäkerhetssynpunkt bör krävas för behörigheten i fråga.

17 § Bestämmelserna i 2–3 och 8–11 §§, 13 § första stycket 2 och 3 och andra stycket gäller även traktorkort.

18 § För ett körkort som utfärdats efter godkänt förarprov gäller en prøvotid av två år från dagen för provet. Om körkortshavaren redan har ett giltigt körkort med annan behörighet, ska prøvotiden endast omfatta vad som kan återstå av prøvotiden för det äldre körkortet.

Första stycket gäller inte körkort med behörigheten AM.

⁶ Senaste lydelse 2003:216.

⁷ Senaste lydelse 2003:216.

19 § Förarbevis får utfärdas för den som

1. har fyllt
 - a) 15 år för förarbevis för moped klass II,
 - b) 16 år för förarbevis för snöskoter eller terränghjuling, och
2. har avlagt godkänt förarprov.

20 § Förarprovet består för förarbevis av ett kunskapsprov. Kunskapsprov får avläggas endast av den som uppfyller kraven i 19 § 1 och har gått igenom utbildning för fordonsslaget enligt lagen (2009:121) om utbildning till förare av mopeder, snöskotrar och terränghjulingar.

Kunskapsprov får inte avläggas innan spärrtid eller giltighetstid för återkallelse tills vidare löpt ut om återkallelse skett enligt 5 kap. 3 § 1, 2, 3 eller 4.

21 § För förarbevis ska i tillämpliga delar följande bestämmelser gälla:

1. 1 § sista stycket om utfärdande av handling i vissa fall utan avläggande av nytt förarprov,
2. 5 § 1 om godkännande i förarprov,
3. 11 § om första giltighetsdag,
4. 13 § första stycket 1–3 och andra stycket om ogiltighet, samt
5. 14 och 15 §§ om förnyelse och skyldighet att medföra förarbeviset.

4 kap.

1 §⁸ Den som

1. innehar körkortstillstånd och för att få körkort vill öva sig i att med eller utan släpfordon köra bil, motorcykel eller moped klass I, eller
2. utbildar sig till förare av moped klass II, snöskoter eller terränghjuling, får övningsköra under de förutsättningar som anges i 2–5 §§.

Kravet på innehav av körkortstillstånd enligt första stycket 1 gäller dock inte den som redan har ett körkort med behörighet som utan något medicinskt skäl har villkorats till att avse automatväxlat fordon och övningskörningen ska ske med ett manuellt växlat fordon för vilket samma behörighet krävs.

2 §⁹ Den som övningskör ska, om annat inte följer av 3 eller 4 §, ha uppnått en ålder av

1. 14 år och nio månader för körning med moped,
2. 15 år och nio månader för körning med snöskoter eller terränghjuling,
3. 16 år för körning med personbil utan släpfordon eller med fordon som kräver förarbehörighet A1,
4. 17 år och 6 månader för körning med
 - a) fordon som kräver förarbehörighet A, dock inte sådan motorcykel som avses i 2 kap. 6 §,
 - b) andra fordon som kräver förarbehörighet B än sådana som avses i 3,

⁸ Senaste lydelse 2003:216.

⁹ Senaste lydelse 2003:216.

- 5. 18 år för körning med fordon som kräver förarbehörighet BE, C eller CE, och
- 6. 20 år för körning med sådan motorcykel som avses i 2 kap. 6 § och med fordon som kräver behörighet D eller DE.

5 §¹⁰ Övningskörning ska ske under uppsikt av någon som har vana och skicklighet att köra fordon av det slag som övningskörningen avser samt

- 1. är utbildningsledare eller trafiklärare, om övningskörningen sker i trafikskola för förarbehörigheten A, A1, B, C, D eller E,
- 2. är behörig utbildare enligt lagen (2009:121) om utbildning till förare av mopeder, snöskotrar och terränghjulingar, om övningskörningen sker med något av dessa fordonsslag,
- 3. uppfyller kraven i 6 §, om övningskörningen sker inom polisväsendet eller Försvarmakten, eller
- 4. har godkänts som handledare enligt 7 §, om övningskörningen sker i andra fall än som avses i 1 och 3 för förarbehörigheten A, A1, B, C, D eller E.

6 §¹¹ Uppsikt under övningskörning inom polisväsendet eller Försvarmakten får utövas endast av den som

- 1. fyllt 21 år,
- 2. har behörighet för fordon av det slag körningen avser, och
- 3. under sammanlagt minst tre av de senaste tio åren har haft sådan behörighet.

Uppsikt enligt första stycket får dock inte utövas av den vars körkort eller förarbevis under de senaste tre åren har varit återkallat enligt

- 1. 5 kap. 3 § 1, 5 eller 6, eller
- 2. 5 kap. 3 § 2–4, om den sammanlagda spärrtid som under de senaste tre åren har bestämts enligt 5 kap. 6 § överstiger tre månader.

Med återkallelse avses i andra stycket även återkallelse tills vidare enligt 5 kap. 5 § och med spärrtid sådan giltighetstid som beslutats enligt den paragrafen.

7 §¹² Uppsikt under övningskörning som avses i 5 § 4 får utövas endast av den som har godkänts som handledare för den som övningskör. Sådant godkännande får meddelas den som

- 1. fyllt 24 år,
- 2. har körkort för fordon av det slag körningen avser,
- 3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren haft ett sådant körkort, och
- 4. har genomgått introduktionsutbildning tillsammans med den som ska övningsköra, om det är fråga om övningskörning för förarbehörigheten B.

Ett godkännande som handledare får dock inte meddelas den vars körkort under de senaste tre åren har varit återkallat enligt vad som sägs i 6 § andra och tredje styckena.

¹⁰ Senaste lydelse 2004:1087.

¹¹ Senaste lydelse 2004:1087.

¹² Senaste lydelse 2004:1087.

5 kap.

2 § Vad som sägs i detta kapitel om körkort gäller också körkortstillstånd, traktorkort och förarbevis. Vad som sägs om körkortshavare gäller också innehavare av förarbevis och innehavare av traktorkort.

Vissa undantag för förarbevis från vad som sägs i första stycket finns i 2 a §.

I fråga om utfärdande av nytt förarbevis efter återkallelse ska hänvisningen i 14 § första stycket till kraven i 3 kap. 1 § i stället avse 3 kap. 19 §.

2 a § För förarbevis för moped klass II, snöskoter och terränghjuling gäller inte

1. vad som sägs om återkallelse i 3 § 5–8 och om omhändertagande i 7 § första stycket 3, och

2. vad som anges i 14 § och 15 § sista stycket om innehav av och ansökan om körkortstillstånd som villkor för utfärdande av nytt förarbevis.

Trots vad som anges i 13 § får ansökan om utfärdande av förarbevis prövas innan

1. spärrtid löpt ut enligt 3 kap. 9 §, eller

2. spärrtid eller giltighetstid för återkallelse tills vidare löpt ut om återkallelse skett enligt 3 § 5–7.

6 kap.

3 § Ett utländskt körkort medför inte rätt att köra moped innan innehavaren har fyllt 15 år eller bil innan innehavaren har fyllt 18 år. Ett utländskt körkort medför inte rätt för någon annan än en medborgare i en stat inom EES att köra svenskregistrerad lastbil eller buss i förvärvsverksamhet för transport av personer eller gods.

4 § Trots bestämmelserna i 2 kap. 1 och 3 §§ får en person som fyllt 15 år och som är bosatt utomlands men tillfälligt vistas här köra en moped som han eller hon fört in i landet, om den uppfyller de villkor som gäller för mopeder i hans eller hennes hemland. Detta gäller dock endast om den som har fört in mopeden får köra denna i hemlandet utan körkort, förarbevis eller därmed jämförlig handling.

7 kap.

1 § Vad som sägs i detta kapitel

1. om körkort gäller också körkortstillstånd, traktorkort och förarbevis, och

2. om körkortshavare gäller också innehavare av förarbevis och innehavare av traktorkort.

8 kap.

2 §¹³ Följande beslut av Transportstyrelsen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut att vägra utfärda körkort enligt 3 kap. 1 § första stycket 2,
2. beslut att inte bevilja tillstånd att bedriva introduktionsutbildning enligt 4 kap. 9 § eller riskutbildning enligt 4 kap. 12 §, och
3. beslut att återkalla tillstånd att bedriva introduktionsutbildning enligt 4 kap. 10 § eller riskutbildning enligt 4 kap. 13 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Transportstyrelsens beslut i ärende om godkännande som handledare får inte överklagas. Detsamma gäller andra beslut än som avses i första stycket i fråga om utfärdande av körkort, traktorkort eller förarbevis eller om förnyelse av körkort eller förarbevis samt beslut i fråga om villkor enligt 7 kap. 3 § andra stycket.

3 § Ett föreläggande om att ge in läkarintyg eller bevis om godkänt förarprov får överklagas endast tillsammans med det beslut genom vilket ärendet avgörs.

En uppmaning enligt 3 kap. 13 § första stycket 5 får inte överklagas. Detsamma gäller beslut om omhändertagande av körkortstillstånd, körkort, traktorkort eller förarbevis enligt 5 kap. 7 § och beslut i fråga om godkännande vid förarprov.

9 kap.

2 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 15 § döms till penningböter.

Föraren ska inte dömas till straff,

1. om körkortet eller förarbeviset ska förnyas och föraren före färden har återlämnat handlingen eller gjort anmälan om att den förstörts eller kommit bort, eller
2. om återkallelse av körkort eller förarbevis begränsats på det sätt som anges i 5 kap. 4 § och färden äger rum inom två månader från det att frågan om återkallelse slutligt har avgjorts, eller
3. om förarens identitet genast har kunnat fastställas.

3 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte överlämnar ogiltigt körkort eller förarbevis till länsstyrelsen enligt 7 kap. 9 § döms till penningböter.

4 §¹⁴ Bestämmelser om ansvar för den som i annat fall än som avses i 2 och 3 §§ kör fordon i strid mot denna lag eller som tillåter sådan körning finns i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2009 i fråga om 4 kap. 1, 2 och 5–7 §§ och i övrigt den 1 oktober 2009.

¹³ Senaste lydelse 2008:550.

¹⁴ Senaste lydelse 1999:878.

SFS 2009:189

2. Ansökningar om körkortstillstånd och begäran om förhandsbesked enligt 3 kap. 8 § som omfattar körkortsbehörigheten AM får prövas från och med den 1 april 2009.

3. Äldre föreskrifter om rätt att köra moped klass II gäller fortfarande för personer som är födda före den 1 oktober 1994.

4. Förarbevis som har utfärdats med stöd av lagen (1999:877) om förarbevis för moped klass I och för terrängskoter ger även i fortsättningen rätt att köra det fordonsslag förarbeviset avser. Ett sådant förarbevis upphör dock att gälla om inte innehavaren före visst datum har ansökt om utbyte till en behörighetshandling enligt de nya bestämmelserna. Regeringen får meddela föreskrifter om sista dag för sådan ansökan.

På förarbevis som avses i första stycket ska från och med den 1 oktober 2009 tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 13 § första stycket 2 och 3 och andra stycket samt 15 § första stycket 1 och andra stycket, 7 kap. 1 §, 8 kap. 3 § i tillämpliga delar samt 9 kap. 2 och 3 §§. Därutöver ska

– förarbevis för moped klass I likställas med körkort med behörigheten AM, och innehavare av sådant förarbevis likställas med körkortshavare, vid tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. 3 § och 10 § andra meningen, 5 kap. och 10 kap. 2 §, samt

– på förarbevis för terrängskoter tillämpas bestämmelserna i 5 kap. 2 och 2 a §§.

5. Traktorkort som har utfärdats före den 1 oktober 2009 ger fortsatt rätt att köra moped klass I.

6. Nytt körkort eller traktorkort som utfärdats efter återkallelse av körkort eller traktorkort som utfärdats före den 1 januari 2000 ger rätt att köra snöskoter och terränghjuling trots bestämmelserna i 2 kap. 3 §.

7. De äldre bestämmelserna i 9 kap. 1 § gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tid före den 1 oktober 2009.

På regeringens vägnar

ÅSA TORSTENSSON

Lennart Renbjer
(Näringsdepartementet)